

PROGRAMSKI BILTEN

Novembar 2006. - Januar 2007.

Zana Perla (lijevo) provjerava status svog predmeta na Općinskom sudu Sarajevo

Pravda koja stiže kasno je kao osporena pravda

Reforme suda koriste građanima i privlače investitore

Kada je Zana Perla otišla u Općinski sud Sarajevo kako bi provjerila stanje svog predmeta na sudu, dala je službeniku broj predmeta i sve to obavila za par minuta. „Ovo je bilo brzo i efikasno”, kaže Zana. „Sada, kada god želim, mogu na jednostavan način da pratim dokumentaciju i tok predmeta”. Kašnjenje i veliki broj predmeta godinama su stvarali probleme bh. sudovima. Ali, nedavne reforme sudske administracije dramatično su poboljšale njihovu efikasnost i transparentnost. Na primjer, USAID-ov Projekat unapređenja okruženja pogodnog za investitore i kreditore (FILE) kreirao je kompjuterizirani sistem za upravljanje predmetima (CMS), pomoću kojeg se svakom predmetu daje jedinstven broj koji u centralnoj bazi podataka povezuje

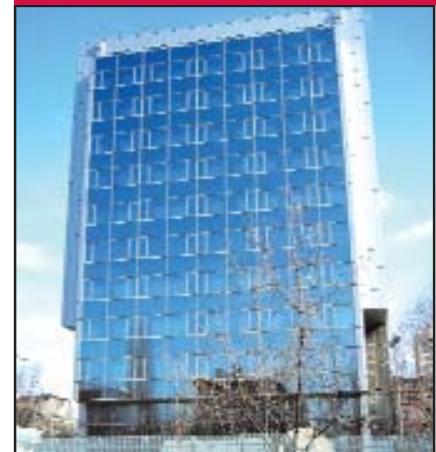
svu dokumentaciju o tom predmetu. Dokumenta predmeta su ranije zaprimana pod različitim brojevima na različitim lokacijama, a uvid u tu dokumentaciju je sudijama oduzi-

Sudovi su bili pretrpani zaostalim slučajevima

mao mnogo vremena. Novi sistem jednostavnim pritiskom na tipku omogućava sudijama i uposlenicima suda trenutan pristup svim informacijama koje se odnose na određeni

Počeci USAID-a

Kako je osnovana agencija za međunarodnu pomoć

Strana 4

predmet. Projekat FILE je blisko saradivao sa uposlenicima u šest pilot sudova kako bi se više od 90.000 predmeta unijelo u bazu podataka CMS-a. Projekat FILE je nedavno završen, ali USAID-ov projekat JSDP nastavlja aktivnosti na unapređenju sudske administracije. JSDP je uveo sistem obilježavanja brojevima u još 11 model sudova širom BiH. Ovaj sistem pomaže i kod planova za smanjenje zaostalih predmeta, adaptiranja sudske prostora kako bi bio više na usluzi građanima, kao i kod uvođenja bar kodova kod čuvanja predmeta u papirnim omotima. Postignuti su izvanredni rezultati. Okružni sud u Banja Luci smanjio je broj zaostalih predmeta za 45 posto za samo godinu dana. U Opštinskom sudu u Zenici zabilježeno je smanjenje vremena potrebnog za obradu predmeta od 34 posto. Ove reforme koriste građanima, a investitori su primijetili da su troškovi i rizici poslovanja u BiH smanjeni. USAID je zadovoljan što je Visoko sudska tužilačko vijeće BiH prihvatiло reforme i počelo ih primjenjivati na ostalim sudovima širom BiH.

Premijer Republike Srpske Dodik pokazuje količinu papira koji su reducirani reformama koje je podržao USAID

Reforme skratile vrijeme za otvaranje firmi u RS

Zahvaljujući USAID-ovom Projektu SPIRA, koji radi na pojednostavljenju izdavanja dozvola i režima inspekcija, za otvaranje firmi u Republici Srpskoj sada treba daleko manje vremena nego prije.

Predstavnici SPIRE sastali su se sa predsjednikom RS Miloradom Dodikom kako bi mu prezentirali prijedloge za poboljšanje poslovnog ambijenta u RS. Među njima je i izdavanje izjave o minimalnoj tehničkoj usklađenosti (MTU), koja će se izdavati nakon, umjesto prije pokretanja poslovne djelatnosti. U roku od dvije sedmice, Narodna skupština RS usvojila

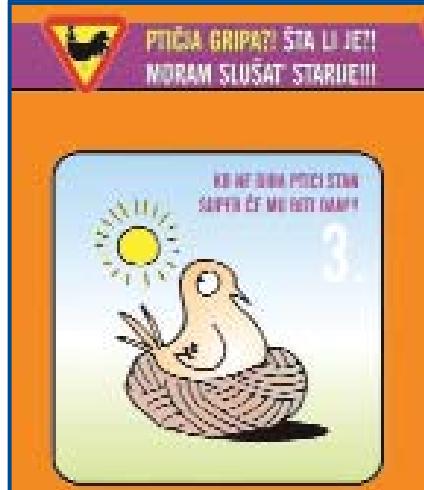
je izmjene sva tri zakona kako bi se podržao MTU.

Ove izmjene skraćuju vrijeme potrebno za otvaranje firme u RS za 25 dana.

„Nove MTU procedure su mnogo jednostavnije za poslovne ljude, a mi smo svjedoci pozitivnih reakcija u cijeloj poslovnoj zajednici. Svi se nadaju da će biti još reformi kao što je ova koja pomaže razvoju ekonomskog sektora.“

- Boro Vojvodić, šef ureda za ekonomski pitanja u Opštini Prijedor

Javna kampanja

U okviru rada na smanjenju rizika od epidemije ptičje gripe, USAID je sklopio partnerstvo sa UNICEF-om kako bi se pokrenula javna kampanja podizanja svijesti o ovom problemu. Po-ređ odraslih, kampanja za cilj ima i djecu jer, prema izvještajima, ona čine gotovo polovinu oboljelih od ptičje gripe.

Sam prelazak na MTU verifikaciju u RS i predložena eliminacija urbanističkih dozvola za izgradnju tokom perioda od pet godina donijet će vlasti RS i poduzetnicima uštedu od preko osam miliona dolara.

Od tog početnog uspjeha, USAID je uspostavio partnerstvo sa vlastom RS kako bi se značajno reducirali procedura dobivanja odobrenja od strane vlade RS i mjeru koje poduzima inspekcija i pri tome skratio vrijeme potrebno za registriranje zanatske radnje.

Firme iz Federacije BiH su ovo zapazile i stalno izražavaju bojazan da RS pruža povoljnije poslovno i regulatorno okruženje i niže poreske stope, te predlažu opciju izmještanja firmi u RS. USAID traži od Federacije BiH da stavi regulatornu reformu na listu prioriteta. SPIRA radi na tome da se to postigne.

♦ VIJESTI UKRATKO ♦ VIJESTI UKRATKO ♦ VIJESTI UKRATKO ♦

♦ USAID je organizirao seminar za novoizabrane predstavnike parlamenta, na kojem je učestvovalo više od 60 zastupnika. Između ostalog, razgovaralo se o ulozi i nadležnosti člana parlamenta, efikasnijem radu komiteta i javnim raspravama, kodeksu ponašanja, radu sa nevladinim organizacijama i aktivnostima i strukturi poslaničkih klubova. Ovo je bio prvi seminar na kojem su učestvovali

predstavnici parlamenta oba entiteta.

♦ Nekoliko stotina poreskih obveznika i uposlenika poreskih uprava iz RS učestvovalo je u pet seminara koje je podržao USAID. Poreski obveznici imali su priliku upoznati se sa svojim obavezama po novom zakonu o porezu na prihod i porezu na dobit. Seminari su se fokusirali na razlike između starih i novih poreskih sistema i izračunavanje i plaćanje

poreza po odbitku na nadnice i plate.

♦ USAID-ov Projekat razvoja sektora pravosuđa (JSDP) održao je sastanak fokus grupe sa zatvorenicima zatvora u Sarajevu kako bi razgovarali o nacrtu brošure „Poznavati svoja prava“. Publikacija koju je podržao JSDP štampana je u saradnji sa OSCE-ovim Odjelom za ljudska prava, a bavi se ulogom branitelja u adversarnim postupcima.

ISTRAŽIVAČKO NOVINARSTVO DAJE REZULTATE

Nezavisni mediji otkrivaju nezakonitosti i rasvjetljavaju ulogu zvaničnika

straživački tekstovi u medijima ne samo da privlače pažnju javnosti, nego mogu i sprječiti korupciju. U Banjoj Luci, Nezavisne novine su iskoristile USAID-ov grant kako bi objavili niz dokumentovanih slučajeva ko-

rupcije u naftnoj industriji. Tekstovi su doveli do istrage koja je rezultirala zatvaranjem devet benzinskih pumpi. Drugi tekst govorio je o korupciji u drvopre-
radivačkom sektoru. Rezultirao je time
da su zvaničnici otvorili pristup doku-

mentima umjesto da to spriječe, kao što su radili ranije. Pod utjecajem ovih
napisa, zakonodavci u RS donijeli su

Kvalitetno izvještavanje bilo je dobar posao za USAID-ove medijske partnerne: «Crna Bosna», dodatak u Nezavisnim o korupciji, rasprodao je novinu za taj dan

START je objelodanio da je jedan zvaničnik nezakonito kupio zgradu

odлуku da Srpske šume moraju poslo-
vati putem jednog bankovnog računa,
redovno podnositi izvještaje o svojim
finansijama, te češće prolaziti kroz
revizije poslovanja.

Ovi tekstovi dio su više od 340 istraži-
vačkih izvještaja koje su objavili
USAID-ovi medijski partneri u periodu
između 2004. i 2006. godine. Za njih je
kvalitetno izvještavanje značilo i dobro
poslovanje.

FINANSIJE

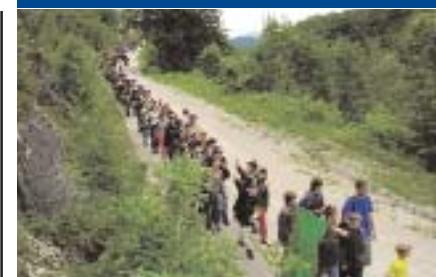
Formiranje Centralnog registra kredita za fizička lica, koji su finansirali USAID i Centralna banka BiH, dodatno je osnažio finansijski sektor u BiH. Registrar omogućava da banke provjere kreditnu historiju prije nego što odluče da odobre kredit fizičkim licima. Ovo će podstići one kojih uzimaju kredite da ih redovno otplaćuju.

PRERADA DRVETA

Ukupno 114 zanatlija završilo je u tešanjskoj Srednjoj stručnoj školi program dokvalifikacije u oblasti proizvodnje namješa-ja. USAID je obezbijedio podršku za ovaj projekat. Drvoprerađivačke firme iz regio-na programom dokvalifikacije dobijaju obučenu radnu snagu koja kompanije čini konkurentnijim na tržištu.

TURIZAM

USAID-ov Projekat podizanja konkuren-
tnosti putem klastera (CCA) obezbijedio je
podršku projektu čišćenja i označavanja
pješačkih i biciklističkih staza na pet plani-
na u sjeverozapadnoj Bosni. Projekat je
obuhvatio pet planina – Plješevicu, Os-
ječenicu, Klekovaču, Kozaru i Manjaču –
za koje su odštampane i mape staza.

Kako je nastao USAID?

Dijete iz plemena Masai, Kenija, prima cjepivo u okviru USAID-ovog programa vakcinacije

Kako je nastao USAID? Mnogi ljudi prolaze pored plave zgrade u Sarajevu i zamišljaju da se u njoj dešavaju neke tajne stvari. Međutim, USAID ima vrlo posebnu i vrlo transparentnu historiju koja datira od prije 45 godina.

Dok su Sjedinjene Države pokazivale svijetu svoju velikodušnost Maršalovim planom nakon Drugog svjetskog rata, podrška Amerikanaca postojećim programima pomoći je do 60-ih godina alarmantno opala. Veliki dio nezadovoljstva proistekao je objavljivanjem jedne knjige koja je kritizirala humanitarne

Indiji pripremaju zaprašivanje protiv malarije

radnike. Predsjednik John F. Kennedy rekao je da su američki programi strane pomoći «birokratski iscjepljeni, ne-prilagodljivi i spori». Upravo on je reorganizaciju takvih projekata postavio

«Nikakvo oružje ni vojske neće pomoći da se stabiliziraju one vlade koje ne mogu ili neće da dostignu društvenu i ekonomsku reformu i razvoj».

**Predsjednik SAD-a
John F. Kennedy**

kao najviši prioritet. Upitan zašto bi SAD uopšte nastavile svoje programe pomoći, Kennedy je rekao: «Odgovor je to što nema bijega od odgovornosti: nema bijega od naše moralne obaveze kao mudrog lidera i dobrog susjeda u nezavisnoj zajednici slobodnih država; naše ekonomske obaveze kao najbogatijeg naroda u svijetu u kojem uglavnom žive siromašni; kao naroda koji više ne zavisi od stranih kredita koji su nam nekada pomogli da razvijemo vlastitu privredu, te naše političke obaveze kao najvećeg pojedinačnog

branitelja slobode».

Nakon toga, američki Kongres je 1961. godine odobrio Zakon o pomoći inostranstvu, koji razdvaja vojnu od ostale pomoći. USAID je postao prva američka organizacija za pomoći inostranstvu koja ima širok spektar djelovanja, ali bez vojnih i političkih funkcija.

Otkako je osnovan, USAID bilježi brojna dostignuća. USAID-ovi programi za preživljavanje djece pomogli su da se, za samo osam proteklih godina, stopa smrtnosti djece širom svijeta smanji za 10 posto. Više od 50 miliona parova širom svijeta koristi sistem planiranja po-

Majka u Egiptu daje bebi terapiju oralne rehidracije

rodice, što je direktni rezultat USAID-ovih programa namijenjenih svjetskoj populaciji. Terapija oralne rehidracije, razvijena putem USAID-ovih programa, spasila je desetine miliona života širom planete. Milioni poduzetnika širom svijeta su putem USAID-a pokrenuli ili proširili svoje male biznise. Ova lista nije konačna. Mislimo da bi predsjednik Kennedy bio ponosan na to.

Američka agencija za međunarodni razvoj - USAID

Hamdije Čemerlića 39

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel: ++387-33-702-300

Fax: ++387-33-611-973

www.usaid.ba